

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 - 13812862
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

14 Ekim 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN EVRİM RIZVANOĞLU'NUN
TBMM 7/30224 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

7/30224
GK 9

SORULAR

Antalya ve Burdur il sınırları içerisinde, mevcut kalker ocağının genişletilmesine yönelik hazırlanan proje için Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreci başlatılmıştır. Proje sahası, Antalya-Burdur-Isparta Planlama Bölgesi 1/W0.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı'nda "orman alanı" olarak tanımlanmakta olup, proje alanının tamamı maden ruhsat alanı içerisinde yer almaktadır. ÇED dosyasına göre proje alanı 369,2 hektardır. Bu alanın yaklaşık %60'ı makilik-fundalık, %40'ı ise kapalı orman dokusuna sahiptir. Alanda 15 m²'de bir ağaç bulunduğu belirtilmekte ve bu hesaba göre kesilecek ağaç sayısı 35.333 olarak hesaplanmaktadır.

Proje kapsamında açık ocak işletmeciliği yapılması ve patlatmalı kazı yöntemlerinin uygulanması öngörülmektedir. Bu tür faaliyetlerin yüzey ve yer altı suları, topografik yapı, toprak geçirgenliği ve yerleşim güvenliği üzerinde ciddi çevresel etkiler yaratabileceği bilinmektedir. Ayrıca proje alanında yapılan flora envanter çalışmalarında üç endemik bitki türüne rastlandığı da ÇED raporunda açıkça ifade edilmiştir. Bu türlerin yaşam alanlarının tahribi yalnızca bölgesel değil, ulusal ölçekte biyolojik çeşitlilik açısından da geri döndürülemez sonuçlar doğurabilir.

Öte yandan proje, tarım ve hayvancılık açısından stratejik öneme sahip Bucak ilçesinin üretim alanlarına çok yakın bir konumdadır. İlçede salep, kuzugöbeği, badem, çörek otu ve Melli inciri gibi ürünler yetiştirilmekte; modern sulama sistemleri ve tarımsal mekanizasyon gelişmektedir. Burdur, Türkiye'nin en yüksek süt verimine sahip illerinden biri olup, Bucak da bu üretim zincirinin önemli bir halkasıdır. Tarım ve hayvancılık, bölgede güçlü bir kooperatifçilik altyapısıyla yürütülmektedir.

Burdur'un arazi kullanım dağılımı da dikkat çekicidir: 325.448 hektarı (%45,36) orman, 202.784 hektarı (%28,24) tarım alanı, 146.165 hektarı tarıma elverişsiz alan, 29.683 hektarı su yüzeyi ve 9.420 hektarı çayır-mera niteliğindedir. Bu veriler, ilin üretim kapasitesinin doğrudan orman ve tarım alanlarının korunmasına bağlı olduğunu ortaya koymaktadır.

8 Ağustos 2024'te düzenlenen halkın katılımı toplantısında vatandaşlar, patlatmaların yaratacağı sarsıntı, toz, su kirliliği ve yaşam alanı baskısına dair ciddi kaygılarını dile getirmiştir. Ancak bu itirazların ÇED karar sürecine ne ölçüde yansıtıldığı belirsizdir. Türkiye'nin her yıl büyük orman yangınlarıyla karşı karşıya kaldığı, doğa kayıplarının telafisinin giderek zorlaştığı bir dönemde, kalan orman varlıklarının madencilik faaliyetleriyle tahrip edilmesi kamu vicdanında derin bir rahatsızlık yaratmaktadır. Doğal kaynakların korunması, yalnızca çevre hukuku değil, Anayasa'nın 56. ve 169. maddeleri gereği devletin yükümlülüğüdür.

Bu bağlamda;

1)Proje alanının tamamı maden ruhsat alanı içinde ve orman vasfında bir saha iken, bu alanda madencilik faaliyetlerine izin verilmesinin dayandığı çevresel, hukuki ve bilimsel gerekçeler nelerdir? Bu izin, Anayasa'nın 169. maddesi ve Orman Kanunu'nun ormanların kamu yararına korunması yönündeki hükümleriyle çelişmemekte midir?

- 2) Kesileceği belirtilen 35.333 ağaca karşılık, eşdeğer tür, yaş ve alan yapısına sahip bir ekosistem restorasyon planı hazırlanmış mıdır? Bu planın izleme ve raporlama süreci nasıl işletilecektir?
- 3) Açık ocak işletmeciliği ve patlatmalı kazı yönteminin uygulanacağı bu sahada, jeolojik stabilite, yüzey ve yer altı su rejimi, toprak yapısı ve erozyon riski açısından bir etki modellenmesi yapılmış mıdır?
- 4) Proje alanında tespit edilen endemik bitki türlerinin yaşam alanlarının korunmasına yönelik biyolojik çeşitlilik yönetim planı, türlerin popülasyon durumu ve yayılış haritalarıyla birlikte kamuoyuyla paylaşılmış mıdır?
- 5) Proje sahasının, tarımsal üretim ve hayvancılık faaliyetlerinin yoğunlaştığı Bucak ilçesine yakınlığı göz önüne alındığında, tarımsal ürün verimi, süt üretimi, hayvan sağlığı ve su kalitesi üzerindeki etkilerine dair bir tarımsal etki analizi yapılmış mıdır?
- 6) ÇED dosyasında patlatmalı faaliyetler sonucu oluşacak toz, gürültü ve titreşim emisyonlarının, en yakın yakın yerleşim ve tarım alanlarına etkisi ölçülmüş müdür? Bu değerlere karşılık gelen sınır eşiklerine göre bir değerlendirme yapılmış mıdır?
- 7) Proje için "alternatif saha analizi" yapılmış mıdır? Yapıldıysa neden orman dışı veya çevresel etkisi daha az olan alanlar tercih edilmemiştir?
- 8) 8 Ağustos 2024 tarihli Halkın Katılımı Toplantısı'nda ifade edilen vatandaş itirazları, İnceleme Değerlendirme Komisyonu karar süreçlerine nasıl yansıtılmıştır?

CEVAPLAR

1) Maden İşletme ruhsatı verme yetkisi Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (Maden İşleri Genel Müdürlüğü) uhdesindedir. ÇED Yönetmeliğinin 8. Maddesi gereğince ilgili kurum ve kuruluşlardan oluşan bir İnceleme-Değerlendirme Komisyonu kurularak süreç içerisinde proje kapsamında gerekli değerlendirmeler yapılmaktadır. Tarım ve Orman Bakanlığı (Orman Genel Müdürlüğü) ve Burdur Valiliği (İl Tarım ve Orman Müdürlüğü) komisyon üyemiz olup iş bu proje kapsamında ÇED süreci devam etmektedir.

2-3-4-5) ÇED Yönetmeliğinin EK-I Listesinde yer alan ve Bakanlığımıza müracaatta bulunulan projelerle ilgili olarak Yönetmeliğin 8. maddesi gereğince projeye özgü ilgili kurum ve kuruluşlardan oluşan bir İnceleme-Değerlendirme Komisyonu teşkil edilmektedir. Oluşturulan komisyon tarafından ÇED sürecinde sunulan tüm rapor, dosya, diğer tüm bilgi-belgeler ile proje içerisinde yer alan hususlar komisyon temsilcilerinin yasal yetki, görev ve sorumlulukları çerçevesinde projenin türü de dikkate alınarak ilgili mevzuatlar dahilinde incelenip değerlendirilmekte, komisyon üyelerinden gelen görüş ve öneriler doğrultusunda ÇED Raporu hazırlanmakta, inceleme değerlendirme komisyonunun çalışmaları neticesinde ÇED raporu nihai şeklini almaktadır.

Komisyon tarafından yapılan inceleme ve değerlendirmeye göre oluşturulan nihai rapor Bakanlığımızca değerlendirilerek ÇED Yönetmeliği kapsamında karar verilmektedir.

ÇED süreçleri ile ilgili bilgi/belgeler Bakanlığımız internet sayfasında (<https://ced.csb.gov.tr/>) ve Valiliklerin (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) resmi web sayfalarında yayımlanmakta olup, gerekli bilgi ve belgeler <https://ced.csb.gov.tr> adresinden duyurular kısmından temin edilebilmektedir.

6) Bakanlığımızca ilgili kurum ve kuruluşlardan oluşturulan Komisyon tarafından yapılan inceleme ve değerlendirme sonuçlarına göre proje alanlarının hassas alanlara olan mesafeleri göz önüne alınarak, taş fırlaması, gürültü ve toz hesapları Bakanlığımız web sayfasında yer alan Patlatma Tasarımları ve Patlatma Kaynaklı Çevresel Etkiler Kılavuzuna göre değerlendirilip bu minvalde ÇED Yönetmeliği kapsamında karar verilmektedir.

7)Bahse konu proje bir kapasite artışı projesidir. ÇED süreci devam eden proje özelinde oluşturulan komisyon tarafından yapılan/yapılacak olan inceleme değerlendirme çalışmaları, Bakanlığımızca ÇED Yönetmeliği kapsamında değerlendirilmektedir.

8)ÇED Yönetmeliği'nin 9. maddesi gereğince ÇED sürecine halkın katılımını sağlamak, proje hakkında bilgilendirmek, görüş ve önerilerini almak amacıyla Halkın Bilgilendirilmesi ve Sürece Katılımı Toplantısı yapılmakta, ÇED süreci içerisinde Bakanlığımıza sunulan her bir dosya (ÇED Başvuru Dosyası, ÇED Raporu ve son olarak da Nihai ÇED Raporu) kamuoyunun bilgisine sunulmakta, proje ile ilgili halkın görüşlerine başvurulmaktadır. Hali hazırda ÇED süreci devam eden bahse konu proje kapsamında da halkın görüş ve önerileri Bakanlığımızca değerlendirilmektedir.